

Το σαδομαζοχιστικό σεξ είναι αναμφισβήτητα μία από τις ελάχιστες κατανοητές και πιο δαιμονοποιημένες μορφές συναινετικής σεξουαλικότητας. Πόσο ικανοί είμαστε να προσφέρουμε θεραπεία στους κινκ¹ πελάτες μας με ηθικό τρόπο, όταν υπάρχει τόσο λίγη επίγνωση της κινκ εμπειρίας;

Κινκ στη θεραπεία

Από τη Su Connan

Μετάφραση: Ιωάννα Ματτέ

Υπάρχουν πολλοί κινκ άνθρωποι εκεί έξω. Μία Αμερικανική μελέτη αναφέρει ότι “14 τοις εκατό των αντρών και 11 τοις εκατό των γυναικών είχαν... προσωπικές εμπειρίες με τον σαδομαζοχισμό”¹ και περαιτέρω μελέτες αποκαλύπτουν πολύ μεγαλύτερη συχνότητα φαντασιώσεων BDSM² (δέσιμο και τιμωρία, κυριαρχία και υποταγή, σαδισμός και μαζοχισμός). Πολλοί από εμάς αισθανόμαστε άνετα με την κινκ σεξουαλικότητά μας και τη συναρπαστική σεξουαλική ζωή μας, αλλά μερικοί από εμάς αισθανόμαστε ντροπή, ενοχή ή σύγχυση γύρω από τις επιθυμίες μας. Παρ’ όλα αυτά, δυσκολευόμαστε να βρούμε ένα ψυχοθεραπευτή/τρια με τον/την οποίο/α μπορούμε να νιώθουμε άνετα. Δεδομένου ότι οι θεραπευτές/τριες που προσδιορίζουν τους εαυτούς τους ως κινκ είναι σπάνιοι/ες, αυτό που χρειαζόμαστε είναι κάποιον/α που δε θα μας κρίνει ή δε θα πανικοβληθεί εάν αποκαλύψουμε την κινκ ταυτότητα ή πρακτικές μας.

Ο σεξουαλικός σαδισμός και μαζοχισμός θεωρούνται παρεκκλίσεις, χαρακτηρίζονται ως παθολογίες και επί του παρόντος περιλαμβάνονται στο DSM-IV (Διαγνωστικό και Στατιστικό Εγχειρίδιο Ψυχικών Διαταραχών) και το ICD-10 (Διεθνής Στατιστική Ταξινόμηση Ασθενειών) ως παραφυλίες. “Όπως η ομοφυλοφιλία πριν από 20 χρόνια, το σαδομαζοχιστικό σεξ θεωρείται, μαζί με τον βιασμό και τη σεξουαλική κακοποίηση παιδιών, ως ξεχωριστή σεξουαλική παθολογία που χρειάζεται εξήγηση, αγωγή και θεραπεία”.² Ωστόσο, είναι ενθαρρυντικό ότι πρόσφατες έρευνες έχουν στραφεί στην BDSM κοινότητα σε μία προσπάθεια να κατανοήσουν το νόημα που έχει για εκείνους που ενσωματώνουν BDSM πρακτικές στη σεξουαλική τους ζωή ή που βιώνουν το BDSM ως αναπόσπαστο μέρος της σεξουαλικότητάς τους.

Ως θεραπευτές, είναι αναγκαίο να αναστοχαζόμαστε τις προσωπικές μας αξίες και πεποιθήσεις περί σεξουαλικότητας και πώς αυτές επηρεάζονται από την κουλτούρα και την πολιτική ή θρησκευτική κληρονομιά μας. Πρέπει να είμαστε ενήμεροι για το πώς τα θεραπευτικά μας μοντέλα προσεγγίζουν το θέμα της σεξουαλικότητας και να είμαστε έτοιμοι να αμφισβητήσουμε αυτούς που παθολογικοποιούν την BDSM σεξουαλική έκφραση. Το κλειδί για να δουλεύουμε ηθικά με αυτή την ποικιλόμορφη κοινότητα είναι η κατανόηση του κόσμου του κινκ και της σημασίας που έχει για όσους ασκούν BDSM πρακτικές.

Αυξάνοντας την επίγνωση του BDSM

Το BDSM είναι ένας όρος που καλύπτει ένα ευρύ φάσμα συμπεριφορών, οι οποίες γενικά περιλαμβάνουν τη χρήση και την ανταλλαγή ισχύος σε μία σεξουαλικοποιημένη σχέση. “Informed Consent”³ (www.informedconsent.co.uk), η κυρίαρχη ιστοσελίδα για το BDSM στο Ηνωμένο Βασίλειο, ορίζει το BDSM ως “όρο – ομπρέλα”. Εγώ χρησιμοποιώ τον όρο

---

¹ Η Αγγλική λέξη “kink” μεταφράζεται στα Ελληνικά ως “διεστραμμένος”, “ανώμαλος”, “ιδιοτροπία”, “εκκεντρισμός” ή – στην καλύτερη περίπτωση – “αντισυμβατικός”. Η απόδοση τόσο αρνητικών νοημάτων στη λέξη κινκ είναι ωστόσο παραπλανητική, οπότε για τους σκοπούς της μετάφρασης του άρθρου αυτού, η λέξη κινκ θα χρησιμοποιηθεί ως έχει (χωρίς μετάφραση).

² BDSM = bondage and discipline, dominance and submission, sadism and masochism.

³ Informed Consent = επιγνώσει συναίνεση

“συμμετέχω σε BDSM” ή “ΣΜ⁴” για να περιγράψω αυτούς που ορίζουν το BDSM ως τρόπο ζωής ή ως δραστηριότητα, και τον όρο “κινκ” για να περιγράψω τόσο τις BDSM πρακτικές, όσο και αυτούς που τις εξασκούν.

Πολλές από τις λέξεις που χρησιμοποιούνται για να περιγράψουν κινκ δραστηριότητες αναφέρονται στη συχνά πολύ θεατρική φύση τους: μπορεί να λάβουν χώρα ως μέρος μίας “σκηνής” ή σε ένα μπουντρούμι· οι συμμετέχοντες ή οι παίκτες που αυτο – προσδιορίζονται ως κυρίαρχοι/ες αναφέρονται στον εαυτό τους ως “dom/me”⁵, “αφέντης/αφέντρα” ή “από πάνω”· οι παίκτες που υποτάσσονται χρησιμοποιούν τις λέξεις “υπό”, “από κάτω” ή “σκλάβος”. Αυτοί που απολαμβάνουν και τους δύο ρόλους χρησιμοποιούν τον όρο “διακόπτης”. Η χρήση μίας λέξης ασφαλείας εξασφαλίζει τη σωματική και συναισθηματική ασφάλεια τόσο των υποτακτικών όσο και των κυριαρχικών. Τα άτομα κινκ αναφέρονται στο μη – κινκ σεξ ως “βανίλια”.

Αυτό το άρθρο είναι απόσπασμα μίας μελέτης που έγραψα στα πλαίσια του Πιστοποιητικού Εκπαίδευσης για θεραπεία με πελάτες από Σεξουαλικές Μειοψηφίες στο Pink Therapy⁶ και μετά από την προσωπική μου εμπειρία περί επίγνωσης της σεξουαλικής ποικιλομορφίας κατά τη διάρκεια της εκπαίδευσής μου ως ψυχοθεραπεύτρια. Αντιδρώντας στην έλλειψη γνώσης των συμφοιτητών/τριών μου περί σεξουαλικής ποικιλομορφίας και στην ομοιογενή, ετεροφυλόφιλη φύση της ομάδας μας, αποκάλυψα την κινκ ταυτότητά μου. Αναρωτήθηκα πώς αυτοί/ες οι εκπαιδευόμενοι/ες θεραπευτές/τριες θα ανταποκρίνονταν σε εμένα, αν εγώ (ή κάποιος σαν εμένα) εμφανιζόταν στο γραφείο τους κατά τα επόμενα χρόνια. Ευτυχώς η αποκάλυψή μου δεν αντιμετωπίστηκε με απροκάλυπτη έκφραση εχθρότητας ή απόρριψης. Η επικρατούσα αντίδραση από όσους/ες ήταν πρόθυμοι/ες να καταπιαστούν με αυτή τη νέα πρόκληση ήταν μία φιλική στάση περιέργειας, αν και ένιωσα ότι οι συμφοιτητές/τριές μου αντιλαμβάνονταν τη σεξουαλικότητά μου ως εξωτική. Η εμπειρία αυτή με οδήγησε στο να αναρωτηθώ πόσο δυνατό είναι να προσφέρουμε θεραπεία με ηθικό τρόπο σε ομάδες σεξουαλικών μειονοτήτων, όταν η εκπαίδευσή μας παρέχεται από μία τέτοια προσέγγιση ετεροκανονικότητας και ειδικότερα όταν υπάρχει τόσο λίγη επίγνωση των κινκ εμπειριών.

Το να βρει κανείς ένα θεραπευτή με επίγνωση του κινκ απαιτεί αφοσίωση. Η γνώση της γκέι ή της κινκ κοινότητας είναι χρήσιμη. Για ένα άτομο που μπορεί να βιώνει εσωτερική σύγκρουση και άγχος για τις σεξουαλικές του/της επιθυμίες και πρακτικές, το να ψάξει για ένα θεραπευτή/τρια που θα έχει γνώσεις περί του θέματος και δε θα κατακρίνει, δεν είναι ασήμαντος άθλος. Οι πελάτες που αδυνατούν να βρουν ένα κατάλληλο/η θεραπευτή/τρια, μπορεί να αισθανθούν την ανάγκη να “δοκιμάσουν” τον/την θεραπευτή/τρια τους σε μια προσπάθεια αξιολόγησης της στάσης τους απέναντι στις BDSM πρακτικές. Αυτό μπορεί να είναι ένα επικίνδυνο και δαπανηρό εγχείρημα, ειδικά για κάποιον/α που βιώνει εσωτερική σύγκρουση γύρω από τις σεξουαλικές επιθυμίες ή πρακτικές του/της, και μπορεί να οδηγήσει τον/την υποψήφιο/α πελάτη/ισσα στο να παίρνει μυστικά ή (μάλλον λιγότερο πιθανό) ανοικτά συνέντευξη από τον/την θεραπευτή/τρια.

Η προσωπική μου εμπειρία το επιβεβαιώνει. Σε μία προσπάθεια να μειώσω το κόστος σε συναισθηματική δαπάνη, χρόνο και χρήματα, συνέταξα μία σειρά ερωτήσεων συνέντευξης, τις οποίες έθετα όταν προσέγγιζα κάθε πιθανό θεραπευτή/τρια μέσω τηλεφώνου. Αυτό είχε ως αποτέλεσμα κάποιους/ες μάλλον ανήσυχους/ες θεραπευτές/τριες, οι οποίοι/ες, προς τιμήν τους, χειρίστηκαν την όλη εμπειρία γενικά με χιούμορ.

---

⁴ ΣΜ = σαδομαζοχιστές

⁵ Από την Αγγλική λέξη dominant = κυριαρχικός.

⁶ Pink Therapy είναι ο μεγαλύτερος ανεξάρτητος οργανισμός στο Ηνωμένο Βασίλειο για ψυχοθεραπεία και εκπαιδευτική κατάρτιση που ειδικεύεται στη ψυχοθεραπεία με άτομα από ένα ευρύ φάσμα ποικιλομορφίας φύλου και σεξουαλικότητας.

Ασφαλές, υγιές και συναινετικό

Οι Moser και Kleinplatz³ προειδοποιούν όσους προσπαθούν να κατανοήσουν τα κίνητρα των συμμετεχόντων σε BDSM: τα ατομικά νοήματα, ελπίδες και επιθυμίες του κάθε συμμετέχοντος θα είναι μοναδικά και προφανώς παρόμοιες συμπεριφορές μπορεί να έχουν εντελώς διαφορετικά νοήματα, καθώς ο καθένας επιδιώκει διαφορετικές εμπειρίες. Επίσης, ακόμη και το ίδιο άτομο σε παρόμοιες σκηνές μπορεί, σε διαφορετικές χρονικές στιγμές, να επιθυμεί και να πετύχει ένα ποικίλο φάσμα συναισθημάτων και αισθήσεων.

Οι άνθρωποι συχνά καταπιάνονται με το θέμα του πόνου και μπορεί να μην κατανοήσουν την πλήρη έννοια της συναίνεσης. Η συναίνεση είναι θεμελιώδους σημασίας για τον σαδομαζοχισμό – χωρίς συναίνεση είναι κακοποίηση. Μία σύνθετη σκηνή συνήθως έπεται από μία περίοδο συζήτησεων και διαπραγματεύσεων, συμπεριλαμβανομένου και του τι είναι εκτός ορίων – αυτό που ερεθίζει ένα άτομο μπορεί να έχει το αντίθετο αποτέλεσμα για ένα άλλο. Το σύνθημα “ασφαλές, υγιές και συναινετικό” αντιτίθεται στην υπόθεση ότι το κινκ είναι επικίνδυνο και τρελό. Δίνει έμφαση στο ότι, ακόμη και όταν κάποιος “παίζουν σκληρά”, υπάρχει η δέσμευση για την αποφυγή πραγματικής βλάβης και τα άτομα δεν παίζουν όταν είναι θυμωμένα ή δε βρίσκονται σε θέση να διατηρήσουν τα όρια και να αξιολογήσουν τους κινδύνους. Υπάρχει μία συνεχιζόμενη συζήτηση εντός της κοινότητας BDSM σχετικά με το ζήτημα του κινδύνου, με κάποιους να υποστηρίζουν το “συναινετικό κινκ με επίγνωση των κινδύνων” ως απάντηση στο “ασφαλές, υγιές και συναινετικό”, ούτως ώστε να αναγνωρίζονται οι κίνδυνοι που ενυπάρχουν σε κάθε δραστηριότητα, και ως απόρριψη της κατασκευασμένης συνεχούς ανάγκης να “αποδεικνύουν” την (καλή) ψυχική τους υγεία.⁴

Ισχύς και υπερβατικότητα, δέσιμο και ταπείνωση

Με την υιοθέτηση ρόλων κυριαρχίας και υποταγής, αναπαρίσταται ένα σκόπιμο και προσωρινό τελετουργικό και παιχνίδι δύναμης. Η Easton το περιγράφει ως την παροχή ενός ασφαλούς περιβάλλοντος για την παροχή και τη λήψη έντονων σωματικών και συναισθηματικών εμπειριών – την ευκαιρία να παίζουν το επαναστατημένο παιδί, να βιώσουν ένα φάσμα συναισθημάτων ή να απελευθερωθούν από τις καθημερινές υποχρεώσεις.⁵ Διάφοροι ερευνητές έχουν εντοπίσει την επίτευξη μίας μορφής υπερβατικότητας μέσω BDSM πρακτικών.⁶ Ο Bgridoux αναφέρει ένα απόσπασμα στο οποίο ένα κινκ άτομο περιγράφει τη σαδομαζοχιστική σεξουαλική επαφή ως ένα “άνοιγμα, το οποίο είναι συχνά το κλειδί για μία πραγματικά βαθιά και προσωπική ψυχο – σαδο – σεξουαλική εμπειρία που ανοίγει τον ψυχισμό με τρόπους με τους οποίους δεν είναι “φυσικό” να λειτουργεί”.⁷

Η πράξη του να δέσεις και του να δεθείς είναι ένα σημαντικό μοτίβο στο BDSM και κουβαλάει πολλά και σύνθετα νοήματα. Μπορεί να εμπεριέχει μία πράξη τόσο διακριτικά περιοριστική όσο το να δέσει κανείς τους αντίχειρες του άλλου, μέχρι τη χρήση σχοινιών για να δέσει χειροπόδαρα ή ακόμη και να κρεμάσει τον/την σύντοφό του/της. Το να διατάξει απλά το άλλο άτομο να μην κινείται μπορεί να έχει ισχυρά αποτελέσματα, εφόσον βασίζεται στην προθυμία του υποτακτικού να υπακούσει, τις συνέπειες της ανυπακοής και την ευκαιρία να βιώσει τον ενθουσιασμό της “τιμωρίας”.

“Αυτό που είναι απόλυτα ταπεινωτικό για ένα άτομο δεν είναι καθόλου ταπεινωτικό για ένα άλλο”³, με το οποίο οι Moser και Kleinplatz καταλήγουν στο συμπέρασμα ότι αυτό είναι μία από τις πιο δύσκολες πτυχές του κινκ παιχνιδιού για να περιγράψει κανείς. Το να ονομάζεται κάποιος/α “σκλάβος/α”· να αναγκάζεται να φοράει συγκεκριμένα ενδύματα ή να χρησιμοποιείται ως υποπόδιο σε ένα κλαμπ όπου λαμβάνουν χώρα BDSM “σκηνές” μπορεί να παρέχουν μία νύξη ή τα σενάρια, σύμφωνα με τα οποία το υποτακτικό άτομο μπορεί να βιώσει ικανοποιητική ταπείνωση, αλλά προσφέρουν λίγες εξηγήσεις ως προς το γιατί ένα άτομο βρίσκει ικανοποίηση σε τέτοιες εμπειρίες. Ωστόσο, οι Moser και Kleinplatz υποστηρίζουν ότι καθώς συγκεκριμένες δραστηριότητες χάνουν την πολιτισμικά απαγορευμένη (κατακριτέα) θέση τους (π.χ. η πεολειξία και αιδοιολειξία), χάνουν και τη δύναμη “να παρέχουν μία συγκεκριμένη συναισθηματική κατάσταση”, πράγμα το οποίο προσφέρει κάποιες ενδείξεις για την κατανόηση αυτής της πτυχής του BDSM.

Πόνος, χαρά, χιούμορ και δημιουργικότητα

Μπορεί να φαίνεται δύσκολο να κατανοήσουμε και να έχουμε ενσυναίσθηση για τα άτομα που συμμετέχουν στην πρόκληση και αποδοχή πόνου, όμως ο κίνδυνος και ο πόνος εγκρίνονται πολιτισμικά στον κόσμο του αθλητισμού και στην επιδίωξη της ομορφιάς. Ο πόνος που βιώνεται κατά τη διάρκεια σαδομαζοχιστικών σκηνών είναι καθορισμένος από το συγκεκριμένο πλαίσιο. Είναι απίθανο ένας σαδομαζοχιστής να απολαύσει επίπονες εμπειρίες έξω από μία σκηνή BDSM. Μελέτες έχουν δείξει ότι το σώμα, αντιδρώντας στον πόνο, απελευθερώνει ενδορφίνες, οι οποίες δημιουργούν μία “φυσική έκσταση” και αυξάνουν την ανοχή στον πόνο. Αυτή η “έκσταση” μπορεί να είναι χρήσιμη στο να κατανοήσουμε γιατί οι σαδομαζοχιστικές πρακτικές είναι ανεκτές. Παρ’ όλα αυτά, οι διηγήσεις των σαδομαζοχιστών δεν είναι πάντα σε συμφωνία με αυτή τη θεωρία,⁸ ούτε η θεωρία αυτή μπορεί να απαντήσει πλήρως στα ερωτήματα που μπορεί να έχει ένας/μία θεραπευτής/τρια όταν δουλεύει με πελάτες. Επίσης, δε βοηθάει στην κατανόηση του νοήματος του πόνου για το άτομο.⁹ Ένας συμμετέχων σε έρευνα είπε: “Είναι λες και οι άνθρωποι πιστεύουν ότι, επειδή είμαι μαζοχιστής, πρέπει να απολαμβάνω να πηγαίνω στον οδοντίατρο... είναι παράξενο.”¹⁰

Ενώ είναι προφανές στους ακαδημαϊκούς ερευνητές ότι το BDSM προσφέρει στους συμμετέχοντες μία έντονη εμπειρία, αυτό που συχνά αγνοείται στην ανάλυσή τους είναι η εκτίμηση της απόλαυσης της καθαρής δημιουργικότητας που είναι μέρος του παιχνιδιού ρόλων και των σκηνών. Σε συνδυασμό με αυτό υπάρχει και η εφευρετικότητα που πηγάζει από την οικεία γνώση του/της συντρόφου κάποιου/ας και του τι παράγει τα επιθυμητά συναισθήματα και εμπειρίες. Μπορεί να υπάρχει μία αναγνώριση του παραλόγου και μερικές φορές μία σκηνή μπαίνει σε “παύση” για να αναπροσαρμοστούν τα ρούχα ή να τεθούν υπό έλεγχο γέλια.

Σαδομαζοχισμός και ο νόμος

Αν και δεν είναι παράνομο να είναι κανείς ΣΜ, υπάρχουν δραστηριότητες που μπορεί να θέσουν το άτομο σε διαμάχη με το νόμο. Είναι ενδιαφέρον ότι, μετά την περιβόητη υπόθεση “κλειδί” (Κράτος εναντίον Brown), στην οποία μία ομάδα ομοφυλόφιλων ανδρών φυλακίστηκαν για τη συναινετική συμμετοχή τους σε σαδομαζοχιστικές πρακτικές, έγινε αναθεώρηση μίας προηγούμενης υπόθεσης, “Κράτος εναντίον Wilson”. Η υπόθεση αυτή αφορούσε την πυροσφράγιση μίας γυναίκας από τον σύζυγό της (κατόπιν δικού της αιτήματος). Ο Bridoux αναφέρει ότι η Βουλή των Λόρδων⁷ έκρινε ότι “δεν είναι ένοχοι” και το ανακήρυξε ως “μία αυστηρά προσωπική υπόθεση: οι συναινετικές δραστηριότητες μεταξύ συζύγων, στα πλαίσια της ιδιωτικότητας της συζυγικής τους στέγης, δεν είναι, κατά την κρίση μας, ένα κατάλληλο θέμα που χρήζει ποινικής έρευνας, πόσο μάλλον ποινικής δίωξης”.

7

Αυτές οι φαινομενικά αντιφατικές αποφάσεις απεικονίζουν τις διαφορετικές θέσεις που προβλέπονται για διαφορετικές ομάδες, την επιβεβαίωση των προνομίων των ετεροφυλόφιλων και τις δυσκολίες που αντιμετωπίζει η κοινωνία όταν ο πόνος και τα τραύματα συνδέονται με τη σεξουαλική ικανοποίηση. Η Sissons αναφέρει ότι τέτοιες περιπτώσεις “έχουν εγείρει δύο αλληλένδετα θέματα: αν οι συναινετικές σαδομαζοχιστικές αλληλεπιδράσεις αποτελούν επιθέσεις και αν ένα άτομο μπορεί νόμιμα να συναινέσει σε επίθεση”.¹¹

Η ακαδημαϊκή προοπτική

Το BDSM είναι αναμφισβήτητα μία από τις λιγότερο κατανοητές και πιο δαιμονοποιημένες μορφές συναινετικής σεξουαλικότητας – και αυτές οι πεποιθήσεις μεταφέρονται στη θεραπευτική κοινότητα.¹² Μία από τις δυσκολίες που υπάρχουν στην αμφισβήτηση της ψυχαναλυτικής θεωρίας ως προς τη σύνδεση του BDSM με την ψυχοπαθολογία, βρίσκεται στα δεδομένα που έχουν συλλεχθεί, εφόσον αυτοί που έχουν μελετηθεί πιο συχνά είναι οι δράστες σεξουαλικών αδικημάτων. Σε μία καταδικαστική αξιολόγηση της Αγγλικής αναλυτικής προοπτικής, η Denman αναφέρει: “Ο τόνος της συζήτησης με τους αναλυτές είναι τόσο αμείλικτα εχθρικός, περιφρονητικός και υποτιμητικός, ώστε όλη η σεξουαλική ζωή

⁷ Στο Ηνωμένο Βασίλειο.

και οι άλλοι τομείς της ζωής του ασθενούς προδικάζονται αμέσως ως απελπιστικά παθολογικοί και μολυσμένοι.”⁸

Μία εναλλακτική προσέγγιση για την εξέταση του σαδομαζοχισμού προσφέρεται από τη Denman μέσω της κατασκευής του “υπερβατικού” σεξ (αυτό που προκαλεί κοινωνική αποδοκιμασία ή δικαστικές κυρώσεις) και του “καταναγκαστικού” σεξ (αυτό στο οποίο δεν έχει συναινέσει ο ένας/μία συμμετέχων/ουσα). Η Denman δηλώνει: “Η σύνδεση των διαστροφών με άλλες ψυχιατρικές διαταραχές είναι σημαντική για τους ψυχαναλυτικούς θεωρητικούς, επειδή βοηθά στο να καθιερώσει ότι το υπερβατικό σεξ είναι παθολογικό.”⁸ Ιδιαίτερη προσοχή δίνεται στα αίτια του ενδιαφέροντος κάποιου/ας στο BDSM. Ανάμεσα στις θεωρίες περιλαμβάνεται ο “χάρτης παραφιλικής αγάπης” του Money, μέσω του οποίου προτείνει τον διαχωρισμό της στοργικής αγάπης από τον ερωτικό πόθο⁸ και ένα ιστορικό παιδικής κακοποίησης, αν και αυτά δεν επιβεβαιώνονται από έρευνες. Οι Barker, Iantaffi και Gurta αμφισβητούν τον μύθο της παιδικής κακοποίησης ως πιθανή αιτία του ενδιαφέροντος στο BDSM και τη διαιώνιση των μύθων αυτών εντός της θεραπευτικής κοινότητας.¹²

Υποδεικνύοντας μία ενοποιημένη εμπειρία αυτού που ο Money περιγράφει ως “στοργική αγάπη και ερωτική επιθυμία” και αντιτιθέμενη με αυτό τον τρόπο στη θέση του, η Denman γράφει: “Ο Thompson (1994)¹³ αναφέρει ότι οι συμμετέχοντες κάνουν ετεροφυλόφιλο σεξ πολύ πιο συχνά από ό,τι κάνουν σαδομαζοχιστικό σεξ και ότι συνδυάζουν ελεύθερα αυτές τις δύο μορφές σεξουαλικής έκφρασης”.¹⁴

Κλινικά ζητήματα και η σημασία τους στην εκπαίδευση και την πρακτική

Συχνά συναντάμε στάσεις και συμπεριφορές στους πελάτες μας που μας δοκιμάζουν ως άτομα και ως θεραπευτές και η διαχείριση των αντιδράσεών μας, καθώς και το να δουλέψουμε με αυτές τις προκλήσεις, είναι αναπόσπαστο κομμάτι της δουλειάς μας. Εξερευνώντας πού η δική μας εμπειρία με τη δική μας σεξουαλικότητα διασταυρώνεται με το BDSM, μεταφέρουμε αυτή τη δέσμευση στο επόμενο επίπεδο.

Με την υιοθέτηση μίας μη – παθολογικοποιητικής προσέγγισης, είναι σημαντικό να παραμείνουμε σε εγρήγορση όσον αφορά την πιθανότητα κακοποίησης. Η έρευνα των Kolmes, Stock και Moser καταδεικνύει ότι “οι θεραπευτές/τριες αναγνωρίζουν τους κινδύνους που πηγάζουν από την παραδοχή ότι όλοι οι BDSM πελάτες είναι υγιείς, δίνοντας έμφαση στην ανάγκη ύπαρξης θεραπειών που μπορούν να αναγνωρίσουν την πολυπλοκότητα και την παρουσία τόσο της κακοποίησης όσο και του BDSM σε κάποιες τέτοιες σχέσεις”.¹⁵ Μερικές χρήσιμες ερωτήσεις για να έχει κατά νου ο/η θεραπευτής/τρια είναι οι εξής:

- Σε ποιο βαθμό οι πελάτες λαμβάνουν υπόψη τα όρια και τις ανάγκες τους;
- Βιώνουν κάποια συμπεριφορά τους ως αυτοκαταστροφική;
- Τι ξέρεις για το τι κάνουν οι πελάτες για να βεβαιωθούν ότι οι BDSM πρακτικές τους είναι ασφαλείς;
- Βιώνουν τη συμπεριφορά αυτή ως ευεργετική ή ως μειωτική;
- Τι “κάνει” αυτή η συμπεριφορά στους πελάτες;
- Από τι μπορεί να απελευθερώσει τους πελάτες;
- Η δυσφορία τους περιορίζεται σε ή συνδέεται με συγκεκριμένες πρακτικές, σκηνές ή λέξεις;
- Τι απολαμβάνουν και σε τι δίνουν αξία στην κινκ σχέση τους;
- Όταν σκέφτεσαι να εκφράσεις τις ανησυχίες σου, εξέτασε ποιο μέρος των πρακτικών αυτών είναι το κομμάτι που δε νιώθεις ότι είναι “εντάξει”.¹⁶

Όταν δουλέψουμε με θέματα BDSM πρακτικών, είτε ο/η θεραπευτής/τρια είναι κινκ ή όχι, είναι πολύ πιθανό να υπάρξουν στοιχεία της συμπεριφοράς ή προτιμήσεις του/της πελάτη/ισσας που ίσως προκαλέσουν την έντονη αντίδραση του/της θεραπευτή/τριας. Η Nichols αναφέρεται στον όρο “squicked”, έτσι όπως χρησιμοποιείται από την BDSM κοινότητα, για να περιγράψει “μία ισχυρή αρνητική συναισθηματική αντίδραση απέναντι σε μία δραστηριότητα, γνωρίζοντας ταυτόχρονα ότι, κατ’ ακρίβεια, δεν “κρίνεις” την δραστηριότητα ως “λάθος” ή “κακή”.¹⁷

Η Nichols προτείνει ότι αυτά τα συναισθήματα μπορούν να παρέχουν χρήσιμες πληροφορίες για τον/την θεραπευτή/τρια σχετικά με τις πτυχές της δικής τους σεξουαλικότητας που μπορεί να είναι “καταπιεσμένες ή αποκηρυγμένες” και προσφέρει ένα μοντέλο για την επεξεργασία τέτοιων συναισθημάτων.

Εξετάζοντας την ανάγκη οι θεραπευτές/τριες να αντιμετωπίσουν τις προσωπικές τους αντιδράσεις απέναντι στο BDSM, οι Barker et al. προσκαλούν τους/τις θεραπευτές/τριες να καταπιαστούν με την “ευρύτερη έννοια” του “αναστοχασμού”: “Η εσωτερικά στραμμένη περιέργεια, γύρω από τις δικές μας πεποιθήσεις, ιστορίες, συναισθήματα και σκέψεις...” Έτσι, ο/η θεραπευτής/τρια μπορεί να αποφύγει την καθήλωσή του/της σε “μία συγκεκριμένη ιστορία ή την ερμηνεία του νοήματος της”.¹² Με αυτό τον τρόπο, δε χρειάζεται να αισθανόμαστε άνετα με κάθε κινκ πρακτική, αλλά θα δουλεύουμε γνωρίζοντας τα δικά μας επίπεδα άνεσης και δυσφορίας.

Οι Kolmes et al διεξήγαγαν μία έρευνα γύρω από την εμπειρία των BDSM πελατών στην ψυχοθεραπεία. Βάσει των πληροφοριών που συνέλεξαν, έκαναν εισηγήσεις για τη δημιουργία ενός συνόλου κατευθυντήριων γραμμών για τα άτομα που δουλεύουν με αυτή την ομάδα πελατών. Μερικά από τα θέματα που προέκυψαν, συμπεριλαμβανομένων των πρακτικών που αναφέρθηκαν από τους/τις (λιγιστούς/ες) θεραπευτές/τριες που ανταποκρίθηκαν, ήταν:¹⁵

Ευεργετικά:

- Ο/Η θεραπευτής/τρια είναι δεκτικός/η στο να διαβάσει και να μάθει για το BDSM
- Εμφανίζεται άνετος/η να μιλάει για BDSM
- Είναι σε θέση να θέτει ερωτήσεις σχετικά με το BDSM
- Βοηθάει τον/την πελάτη/ισσα να ξεπεράσει τη σχετική ντροπή και το στίγμα
- Φιλελεύθερη αντιμετώπιση και αποδοχή
- Δεν περιμένει να παρέχει ο/η πελάτης/ισσα όλη τη σχετική εκπαίδευση (περί του θέματος)
- Κατανόηση και προώθηση του “ασφαλούς, υγιούς και συναινετικού” BDSM
- Είναι σε θέση να κατανοήσει τη διαφορά μεταξύ κακοποίησης και BDSM
- Ο/Η θεραπευτής/τρια εξασκεί και ταυτίζεται με τον BDSM τρόπο ζωής
- Η ικανότητα εκτίμησης της πολυπλοκότητας του BDSM παιχνιδιού
- Κατανόηση του ότι ορισμένοι/ες πελάτες/ισσες ενδέχεται να χρειάζονται βοήθεια για να εξερευνήσουν και να διαπιστώσουν κατά πόσο χρησιμοποιούν το BDSM με θετικό τρόπο

Επιβλαβή:

- Ο/Η θεραπευτής/τρια δεν κατανοεί ότι το BDSM προϋποθέτει συναίνεση
- Θεραπευτές/τριες με γνώσεις περί κινκ που δε διαθέτουν κατάλληλα όρια
- Υποθέσεις από μέρος του/της θεραπευτή/τριας ότι οι υποτακτικοί είναι αυτοκαταστροφικά άτομα και ενεργούν βάσει ιστορικού κακοποίησης
- Θεραπευτές/τριες που εγκαταλείπουν BDSM πελάτες/ισσες
- Θεραπευτές/τριες που προσπαθούν να “διορθώσουν” τον/την πελάτη/ισσα βάσει μόνο του ενδιαφέροντός τους στο BDSM
- Ο/Η θεραπευτής/τρια σπάζει τη συμφωνία εμπιστευτικότητας (απόρρητο), επειδή υποθέτει ότι άλλα άτομα βρίσκονται σε κίνδυνο λόγω BDSM δραστηριοτήτων
- Η υπόθεση ότι το ενδιαφέρον στο BDSM “προκλήθηκε” από κακοποίηση στο παρελθόν
- Η προσδοκία να διδάξει ο/η πελάτης/ισσα τον/την θεραπευτή/τρια
- Το λάγνο ενδιαφέρον για τον τρόπο ζωής του/της πελάτη/ισσας
- Οι θεραπευτές/τριες που εξευτελίζουν ή κατακρίνουν τους/τις πελάτες/ισσές τους
- Οι θεραπευτές/τριες που συμμορφώνονται με τις θεωρητικές προσεγγίσεις που προσφέρουν παθολογικές εξηγήσεις για το ενδιαφέρον στο BDSM

Τα επιχειρήματα για την κατάρτιση περί σεξουαλικότητας

Η έρευνα των Kolmes et al αποκάλυψε ότι το να είναι απλά κανείς πρόθυμος να εργαστεί με κινκ άτομα ή να είναι μέρος της κινκ κοινότητας δεν είναι επαρκές για να εξασφαλίσει ότι οι

θεραπευτές/τριες που δουλεύουν με κινκ πελάτες/ισσες μπορούν να εργάζονται με ασφάλεια και ηθικά. Η περιγραφή της εμπειρίας μίας συμμετέχουσας στην έρευνα αυτή, με μία κινκ θεραπεύτρια, η οποία “φαινόταν να ενδιαφέρεται περισσότερο στο να μοιραστεί ιστορίες σχετικά με ευχάριστα Σ/Μ πράγματα που είχαμε κάνει και οι δύο, παρά να συμπεριφέρεται ως η θεραπεύτριά μου”, είναι ανησυχητική.¹⁵

Ο Davies αναφέρεται στην αντιμετώπιση θεμάτων σεξουαλικότητας στα προγράμματα εκπαίδευσης στην ψυχοθεραπεία στο άρθρο του “Όχι μπροστά στους φοιτητές” για το περιοδικό Therapy Today⁸. Υποστηρίζει ότι, “η στάση του “έχω ένα φίλο που είναι γκέι” δεν είναι στην πραγματικότητα μία επαρκής προϋπόθεση για να διασφαλίσει κανείς ότι θα είναι σε θέση να προσφέρει μία ολοκληρωμένη θεραπεία σε πελάτες/ισσες σεξουαλικών μειονοτήτων. Ούτε είναι, όπως συχνά συμβαίνει, το να είσαι μέλος μία σεξουαλικής μειονότητας.”¹⁸

Ένα ισχυρό εργαλείο, για να δουλέψει κανείς με τις υποθέσεις των φοιτητών γύρω από το BDSM, έχει αναπτυχθεί από την Barker. Τα μέλη μίας ομάδας παρακολουθούν μία σειρά από “σκηνές” και καλούνται να εξετάσουν ποιές, ενδεχομένως, ανησυχίες μπορεί να έχουν. Η πλειοψηφία των σκηνών έχουν ληφθεί από πολιτισμικά αποδεκτές δραστηριότητες (πάρτυ εργένηδων, αποτρίχωση της ηβικής περιοχής, μία βόλτα στον κινηματογράφο), ενώ ένας μικρός αριθμός είναι πραγματικές σκηνές σαδομαζοχισμού που προέρχονται από την έρευνά της. Η Barker παρατηρεί ότι “αυτές (οι τελευταίες) δεν επιλέγονται σχεδόν ποτέ ως προβληματικές σκηνές”. Αυτή η προσέγγιση ενθαρρύνει “τους/τις φοιτητές/τριες και τους/τις εκπαιδευόμενους/ες να αναλογιστούν κριτικά τα υπάρχοντα γνωστικά τους σχήματα, πριν επιλέξουν άλλες εναλλακτικές που βρίσκονται στη διάθεσή τους”.¹⁹

Συμπέρασμα

Είναι ενθαρρυντικό ότι οι ακαδημαϊκοί και οι ερευνητές απομακρύνουν την προσοχή τους όλο και περισσότερο από την παθολογικοποίηση και την στρέφουν προς τις κοινότητες BDSM. Αυτό προσφέρει μία νέα προοπτική στη διερεύνηση των εμπειριών και των νοημάτων που έχουν για τα BDSM άτομα, που μπορεί να εμπλουτίσει το θεραπευτικό έργο στους χώρους παροχής ψυχοθεραπευτικών υπηρεσιών. Περισσότεροι/ες θεραπευτές/τριες μπορούν να είναι σε θέση να προσφέρουν μη-παθολογοποιητική και ηθική θεραπεία στα μέλη της κινκ κοινότητας, με στήριγμα τη γνώση, την προθυμία να εξετάσουν και να αναλογιστούν τις προσωπικές τους αξίες και τα θεραπευτικά τους μοντέλα και διατηρώντας μία στάση διαφάνειας και δεκτικότητας προς τις εμπειρίες και τα νοήματα των άλλων. Όπως μου είπε πρόσφατα ένας πελάτης, “είναι υπέροχο, μπορώ να φέρω όλο τον εαυτό μου εδώ”.

Βιβλιογραφία

1. Kleinplatz P, Moser C. Is SM pathological? In Langdrige D, Barker M (eds) Safe, sane and consensual: contemporary perspectives on sadomasochism. Hampshire: Palgrave Macmillan; 2007.
2. Langdrige D, Barker M. Situating sadomasochism. Ibid.
3. Moser C, Kleinplatz P. Themes of SM expression. Ibid.
4. Medlin J. SSC vs. RACK. www.leathernroses.com/generralbdsm/medlinssc.htm
5. Easton D. Shadowplay: S/M journeys to our selves. Ibid.
6. Beckmann A. The bodily practices of consensual SM, spirituality and transcendence. Ibid.
7. Bridoux D. Kink therapy: SM and sexual minorities. In Neal C, Davies D (eds) Issues in therapy with lesbian, gay, bisexual and transgender clients. Berkshire: Open University Press; 2008.
8. Denman C. Sexuality: a biopsychosocial approach. Hampshire: Palgrave Macmillan; 2004.
9. Langdrige D. S/M and the eroticisation of pain. In Langdrige D, Barker M. Ibid.
10. Taylor G, Ussher J. Making sense of S&M: a discourse analytic account. Sexualities. London: Sage Publications 2001; 4(3):293-314.
11. Sissons K. The cultural formation of S/M. In Langdrige D, Barker M. Ibid.

⁸ Μηνιαίο επιστημονικό περιοδικό του BACP (British Association for Counselling and Psychotherapy) = Βρετανικός Σύλλογος Συμβουλευτικής και Ψυχοθεραπείας.

12. Barker M, Iantaffi A, Gupta C. Kinky clients, kinky counselling?: The challenges and potentials of BDSM. In Moon L (ed) Feeling queer or queer feelings?: Radical approaches to counselling sex, sexualities and genders. East Sussex: Routledge; 2008.
13. Thompson B. Sadomasochism. London: Cassell; 1994.
14. Denman C. Sexuality: a biopsychosocial approach. Basingstoke: Palgrave Macmillan; 2004.
15. Kolmes K, Stock W, Moser C. Investigating bias in psychotherapy with BDSM clients. In Kleinplatz P, Moser C (eds) Sadomasochism: powerful pleasures. Binghampton, NY: Haworth Press; 2006.
16. Barker M, Langdrige D. Understanding kink and BDSM. London: Pink Therapy Workshop; 2008.
17. Nichols M. Psychotherapeutic issues with ‘kinky’ clients: clinical problems, yours and theirs. In Kleinplatz P, Moser C. Ibid.
18. Davies D. Not in front of the students. Therapy Today. Lutterworth: BACP. 2007; 18(1): 18-21.
19. Barker M. Turning the world upside down: developing a tool for training about SM. In Langdrige D, Barker M (eds). Ibid.

Συγγραφέας:

Η Su Connan είναι προσωποκεντρική ψυχοθεραπεύτρια σε ιδιωτικό γραφείο με μερική απασχόληση στο Νοτιοανατολικό Λονδίνο και εργάζεται επίσης σε ένα οργανισμό για άτομα με μαθησιακές δυσκολίες στο Βόρειο Λονδίνο. Είναι απόφοιτος της ειδικής εκπαίδευσης του Pink Therapy στη Ψυχοθεραπεία με άτομα Ποικιλομορφίας Φύλου και Σεξουαλικότητας και διδάσκει το εισαγωγικό μάθημα για την Κατανόηση του BDSM/Κινκ στο πρόγραμμα “Πιστοποιητικό στις Εναλλακτικές Μορφές Σεξουαλικότητας”.

Email: su@suconnancounselling.co.uk

Το άρθρο αυτό δημοσιεύτηκε αρχικά στο Therapy Today, Vol 21, (6) Ιουλίου 2010 και μπορεί να βρεθεί στο διαδίκτυο στην ιστοσελίδα:

<http://www.therapytoday.net/article/show/1984/>

Μετάφραση

Η **Ιωάννα Ματτέ** είναι ψυχολόγος, απόφοιτος του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης. Είναι κάτοχος μεταπτυχιακού τίτλου στην Ψυχολογία της Υγείας από το Πανεπιστήμιο του Southampton, στο Ηνωμένο Βασίλειο, και έχει δουλέψει με παιδιά με αναπτυξιακές διαταραχές και ειδικές ανάγκες. Είναι εκπαιδευόμενη ψυχοθεραπεύτρια στο μεταπτυχιακό πρόγραμμα προσωπο – κεντρικής ψυχοθεραπείας του Metanoia Institute στο Λονδίνο και δουλεύει με ενήλικο γενικό πληθυσμό και στον τομέα της οικογενειακής βίας.

Email: ioanna.matte@gmail.com